

Dato: 8. september

Fire udspil fra Statens Kunstråds Musikudvalg:

1. **Styrkelse af de rytmiske spillesteder**
2. **Musikalske grundkurser**
3. **Udgivelsespulje for alle musikgenrer og alle lydformater**
4. **Internationalt musikarbejde**

**STATENS
KUNSTRÅD**
DANISH ARTS COUNCIL

Musikudvalget

Statens Kunstråd
H.C. Andersens Boulevard 2
DK-1553 København V
T: +45 33 74 50 80 / Fax: +45 33 74 45 45
kunstraadet@kunstraadet.dk
www.kunstraadet.dk

1. Styrkelse af de rytmiske spillesteder

Resumé

Der er markante muligheder for vækst inden for den rytmiske musik. Ved at støtte de rytmiske spillesteders arbejde med kvalitet og udvikling kan dansk rytmisk musik tilføres en dynamik, som vil styrke dansk musikliv og positionere den rytmiske musik som en endnu stærkere dynamisk og identitetskabende faktor i dansk og internationalt kulturliv. Statens Kunstråds Musikudvalg foreslår,

- at de rytmiske spillesteder fra 2010 styrkes med 8 mio. kr. årligt, fordelt med 4 mio. kr. til honorarstøtte og 4 mio. kr. til videreførelse af projektstøtteordningen, der udløber med udgangen af 2009.
- at de rytmiske spillesteder fra 2013 styrkes yderligere med et beløb i størrelsesordenen 25 mio. kr., fordelt på regionale spillesteder, honorarstøtte, projektpulje samt etablering af en nationalscene for rytmisk musik.

Baggrund og vision

Den rytmiske musik er i stigende grad blevet en vigtig kunstnerisk, kulturel og social faktor i Danmark. De elektroniske medier, festivaler og udendørskoncerter har styrket deres formidlingsevne, og den rytmiske musik præsenteres mere mangfoldigt og professionelt end tidligere. Danske kunstnere efterspørges nationalt og internationalt og fremtræder med kunstnerisk gennemslagskraft inden for en mangfoldighed af genrer og stilarter.

Et landsdækkende net af rytmiske spillesteder udgør ryggraden i udviklingen og formidlingen af den rytmiske musik. Spillestedernes opgave er at styrke og udvikle den rytmiske musik regionalt, nationalt og internationalt, og de fungerer som dynamiske og musikalske kraftcentre, vækstcentre og spillesteder, som året rundt præsenterer, formidler og udvikler rytmisk musik af høj kunstnerisk kvalitet.

Fem mål, som vil fremme et styrket, dynamisk og kvalitetsorienteret rytmisk musikliv i hele landet

- styrket præsentation af regional, national og international rytmisk musik af høj kunstnerisk kvalitet
- styrket indsats for udvikling og præsentation af nye talenter, nye udtryksformer og musikgenrer med et lille lokalt publikumsunderlag

- øget indsats for udvikling og nytænkning, herunder udvikling af nye koncertformer, nye koncertsteder og nye oplevelser
- styrket samarbejde mellem spillesteder, koncertarrangører, institutioner og erhvervsliv om musikformidling og udvikling af nye publikumsgrupper
- øget professionalisering og styrkelse af alle væsentlige ledelses-, produktions- og formidlingsfunktioner inden for den rytmiske musik

Styrkelse af den rytmiske musik kan ske i to faser

Den rytmiske musik bør efter udvalgets opfattelse styrkes i to faser; fase 1 med virkning fra 2010 og fase 2 med virkning fra 2013, hvor den kommende fireårige udpegningsperiode for regionale spillesteder, 2013-2016, træder i kraft. Det samlede løft fra 2013 vil ifølge forslaget udgøre i alt 33 mio. kr. årligt, hvoraf de 8 mio. kr. gives med virkning fra 2010.

Fase 1:

Honorarstøtteordningen har de seneste år været udsat for et stigende pres. Flere og flere kommuner over hele landet er blevet interesserede i at give honorarstøtte til rytmiske spillesteder, som dermed er blevet kvalificerede til at opnå honorarstøtte fra staten. Samtidig med at antallet af honorarstøttede spillesteder er steget, har et stigende antal af de honorarstøttede spillesteder fået et markant større tilskudsbehov, heriblandt de 10 spillesteder, der i 2008 – til trods for et højt kvalitetsniveau – ikke blev imødekommet i deres ansøgning om at være regionale spillesteder i udpegningsperioden 2009-2012. Der er på denne baggrund fra 2010 behov for yderligere 4 mio. kr. til styrkelse af de honorarstøttede rytmiske spillesteder.

Projektstøtten til rytmiske spillesteder, der er en del af finanslovsforliget Musikpolitiske Initiativer, udløber med udgangen af 2009. Ordningen har været vellykket og har på en effektiv og nemt administrerbar måde bidraget til at styrke udviklingen og formidlingen af den rytmiske musik over hele landet. Der er umiddelbart behov for, at ordningen videreføres på det hidtidige niveau med 4 mio. kr. årligt fra 2010.

Effekten af øget støtte til de honorarstøttede spillesteder og videreførelsen af projektstøtten til de rytmiske spillesteder forventes at være:

- opretholdelse af et tilfredsstillende antal koncertpræsentationer af regional, national og international rytmisk musik af høj kunstnerisk kvalitet på honorarstøttede rytmiske spillesteder over hele landet
- opretholde den hidtidige indsats for udvikling og præsentation af nye talenter, nye udtryksformer og musikgenrer med et lille lokalt publikumsunderlag
- opretholde den hidtidige indsats for udvikling og nytænkning, herunder udvikling af nye koncertformer, nye koncertsteder og nye oplevelser

Fase 2:

Fase 2, som Statens Kunstråds Musikudvalg forestiller sig iværksat fra og med 2013, bør omfatte dels en yderligere styrkelse af eksisterende indsatsområder, dels en nyskabelse, nemlig etablering af en nationalscene for rytmisk musik. Derudover er der behov for en kritisk gennemgang og justering af Musiklovens elementer om rytmisk musik, således at loven bedre tager højde for de forskydninger der er sket i musiklivet siden spillestedslovens vedtagelse. Følgende elementer bør styrkes:

Driftsstøtten (regionale spillesteder omdøbes til driftsstøttede spillesteder) og *honorarstøtten* til de rytmiske spillesteder foreslås videreført i sin nuværende form, hvor den statslige støtte er betinget af delvis kommunal finansiering af musikdriften. I forhold til 2009 foreslås den årlige bevilling øget med 14 mio. kr. ekstra til de driftsstøttede spillesteder og 6 mio. kr. ekstra til de honorarstøttede spillesteder.

Effekten af en øget drifts- og honorarstøtte forventes at være:

- udvidelse af antallet af driftsstøttede spillesteder fra 17 til omkring 21, fordelt over hele landet.
- en markant styrkelse af alle fem ovennævnte målsætninger på de eksisterende driftsstøttede og honorarstøttede rytmiske spillesteder.
- mulighed for etablering af en differentieret tilskudspraksis inden for honorarstøtten, som bedre tager højde for spillestedernes forskellighed, hvorved bl.a. spillesteder på vej ind i eller ud af driftsstøtteordningen kan tildeles et højere tilskud.

Projektpuljen til den rytmiske musik foreslås permanentgjort og styrket med 2 mio. kr. i forhold til støtten på 4 mio. kr. i 2009.

Effekten af en øget projektpulje forventes at være en styrkelse af alle fem ovennævnte målsætninger på de rytmiske spillesteder.

Nationalscene for rytmisk musik: Statens Kunstråds Musikudvalg foreslår, at der etableres en nationalscene for rytmisk musik, beliggende i København. Institutionen skal have til opgave at styrke og udvikle alle rytmiske genrer. Nationalscenen skal udvikle nye og bedre produktions- markedsførings og formidlingsmetoder samt varetage mere generelle opgaver i relation til udvikling og styrkelse af den rytmiske musik i Danmark og dansk rytmisk musik i udlandet. Nationalscenen skal være en åben og udadvendt institution, der realiserer sine mål gennem samarbejde, således at alle genrer og spillesteder over hele landet styrkes af den kommende nationalscene, eksempelvis i form af ledelsessupport, administration, markedsføring, projektledelse etc. De tilknyttede spillesteder skal fortsat varetage egen programlægning, produktion mv. Forventet statsligt tilskudsbehov vil være 10 mio. kr. årligt.

Effekten af en nationalscene for rytmisk musik forventes at være en styrket national og international gennemslagskraft for dansk rytmisk musik samt en markant styrkelse af alle fem ovennævnte målsætninger på spillesteder i hele landet.

Analyse af pengestrømme og ressourcer i dansk musik

Statens Kunstråds Musikudvalg har iværksat en undersøgelse af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv. Undersøgelsen forventes færdiggjort medio 2010, hvilket kan give anledning til at ansøge de mere langsigtede tilskudsjusteringer i et nyt perspektiv.

Økonomi

Forslaget til styrkelse af den rytmiske musik indebærer en årlig merbevilling i årene 2010, 2011 og 2012 på **8 mio. kr.** Fra 2013 indebærer forslaget en yderligere merbevilling på **30 mio. kr.** I samme periode udløber eksisterende puljer fra Kulturministeriets musikhandlingsplaner for i alt 6 mio. kr. Det betyder, at de foreslåede merbevillinger på i alt **38 mio. kr.** i 2013 vil slå igennem som et løft til de rytmiske spillesteder på 32 mio. kr. i forhold til tilskudsniveauet i 2009. En samlet oversigt over de økonomiske konsekvenser af fase 1 og fase 2 ses i nedenstående tabel.

Tabel 1. Viser de årlige tilskud til de rytmiske spillesteder som de er i 2009 og som de vil se ud med igangsættelsen af fase 1 fra 2010 og fase 2 fra 2013.

	2009	2010	2013
Driftsstøtte til regionale spillesteder (i 2009 og 2010 inklusiv 2,0 mio. kr. fra Kulturministeriets Musikhandlingsplan, som udløber i 2012)	26,2 mio. kr.	26,2 mio. kr.	40,2 mio. kr.
Honorarstøtte	14,0 mio. kr.	18,0 mio. kr.	20,0 mio. kr.
Projektpulje til styrkelse af rytmisk musik (i 2006-2009 finansieret af midler fra Musikpolitiske Initiativer 2005-08, effektueret 2006-09)	4,0 mio. kr.	4,0 mio. kr.	6,0 mio. kr.
Nationalscene for rytmisk musik	0,0 mio. kr.	0,0 mio. kr.	10,0 mio. kr.
I alt	44,2 mio. kr.	51,7 mio. kr.	76,2 mio. kr.

Forenkling af støtten til den rytmiske musik

Som det er i dag, ydes støtten til de rytmiske spillesteder dels via finansloven, hvor der gives 7,5 mio. kr. som honorarstøtte og 24,2 mio. kr. som driftsstøtte. Derudover gives der via tips- og lottomidler yderligere 2,0 mio. kr. til de driftsstøttede spillesteder, 6,5 mio. kr. til de honorarstøttede spillesteder og 4,0 mio. kr. til projekter, der styrker den rytmiske musik.

Statens Kunstråds Musikudvalg foreslår, at støtteordningerne til de rytmiske spillesteder fremover samles på finansloven. En sådan forenkling vil øge klarheden omkring de givne bevillinger samt forenkle administrationen af kunststøtten.

Afsluttende bemærkninger

Det er vores håb, at vi med dette todelte forslag dels kan bidrage til, at de rytmiske spillesteder tilføres et akut og hårdt tiltrængt løft på 8 mio. kr. fra 2010, dels at kulturministeren og Folketingets Kulturudvalg – sammen med Statens Kunstråds Musikudvalg – de kommende par år kan arbejde i retning af at tilføre den rytmiske musik et passende økonomisk løft, der vil styrke dansk musikliv og positionere den rytmiske musik som en endnu stærkere dynamisk og identitetsskabende faktor i dansk og internationalt kulturliv.

2. Musikalske grundkurser

Resumé:

Fra 2010 mister de musikalske grundkurser MGK med bortfaldet af midlerne fra Musikpolitiske Initiativer 7,5% af deres samlede bevilling. Samtidig anbefales i en rapport en række forbedringer og udviklingsmuligheder for kurserne. Situationen er uholdbar og vil få alvorlige konsekvenser for den musikalske talentudvikling i Danmark. Statens Kunstråds Musikudvalg opfordrer derfor til, at der som minimum kompenseres for de bortfaldende midler med et tilsvarende løft på 3 mio. kr. af finanslovens bevilling til MGK.

Finansieringen af MGK

Musikalsk Grundkursus (MGK), som der findes 17 af fordelt på musikskoler rundt i landet, er ifølge en rapport udarbejdet på opdrag af Kunstrådets Musikudvalg i 2008 en uhyre væsentlig faktor i rekrutteringen af studerende til de danske musikonservatorier og andre musikuddannelser. Desuden spiller kurserne en stor rolle i det lokale musikliv i og omkring de kommuner, hvor de findes.

MGK var tidligere finansieret af både stat, amter og kommuner med en tredjedel fra hver. Det statslige tilskuds fremskrivning har dog haltet bagefter, hvilket har betydet at det har været en udfordring at opretholde antallet af studiepladser. Dette er der blevet kompenseret for dels ved øgede kommunale og amtslige midler, dels gennem en ekstra statslig bevilling i 2005-2008 (effektueret i 2006-2009) under Musikpolitiske Initiativer ydet til styrkelse af udviklingen af musikalske talenter.

Siden 1. januar 2007 er MGK-kurserne udelukkende finansieret af statslige midler. Fra 2010 bortfalder bevillingen på 3 mio. fra Musikpolitiske Initiativer. Tidligere har der været mulighed for at kommuner og amter kunne udfylde opståede økonomiske huller, men med statens overtagelse af den samlede økonomi, eksisterer denne mulighed ikke længere. Dette betyder fra 2010 markant færre studiepladser på de enkelte kurser, som med en gennemsnitlig størrelse på 30 pladser er meget følsomme overfor reduktioner i antallet af studerende. Dette vil true de faglige miljøer på kurserne, ligesom det forventeligt vil betyde færre kvalificerede ansøgere til konservatorierne.

Anbefalinger fra rapporten:

Geografisk udbredelse

Hvad MGKs geografiske dækningsområde angår anbefaler rapporten en strukturændring, så MGK rækker ud i et større geografisk område, således at de yngste, fortrinsvis klassiske musikere, og talentfulde unge udenfor de hidtidige MGK-byer kan få mulighed for at søge optagelse. Musikudvalget arbejder på en ændring, der kan knytte kurserne tættere til en hel regions musikskoler og dermed sikre sammenhængen mellem musikskolernes talentlinier, MGK og i sidste ende konservatorierne og det lokale musikliv.

For at få en bedre udnyttelse af kursusforløbet tilpasses kursets varighed den enkelte elev og bliver mellem 1 og 5 år afhængig af alder, anden skolegang m.v. Dette vil sikre, at en større del af talentmassen kan få mulighed for at søge kurset.

MGK og samspillet med gymnasieuddannelserne

På Sankt Annæ Gymnasium i København har der i en årrække kunne tilbydes en 4-årig kombineret MGK- og gymnasieuddannelse, hvor op til halvdelen af en gymnasieklasse samtidig er MGK-studerende. Med gymnasiereformens tværfaglige krav, er denne model lagt store hindringer i vejen. Løsningen er, at der oprettes hele MGK-klasser på gymnasiet, hvilket samtidig vil udvide antallet af

MGK-pladser i København med 72 over en femårig periode. Sankt Annæ Gymnasium har en overordentlig stor og velkvalificeret ansøgerskare, langt flere, end der i dag kan tilbydes optagelse, og generelt er antallet af kvalificerede ansøgere i Københavnsområdet meget større end det, der for nuværende kan imødekommes, hvilket medfører et stort spild af talent. En opgradering af Sankt Annæ Gymnasium til hele MGK-klasser vil på en gang rette op på dette forhold og samtidig betyde, at en kombination af MGK og gymnasium kan fungere i den nye gymnasiestruktur, hvilket er en væsentlig forudsætning for at kunne rekruttere den yngre talentmasse til MGK.

Muligheden for at gå på en MGK-uddannelse kombineret med gymnasium, bør naturligvis ikke være forbeholdt studerende i hovedstadsområdet. Udvalget ønsker derfor også, at der oprettes et kombineret gymnasium-MGK kursus vest for Storebælt. Dette vil være en logisk opfølgning på et initiativ fra kulturministerens tidligere musikhandlingsplan Liv i Musikken, hvorfra Holstebro har modtaget midler til et 3-årigt forsøg med en Skt. Annæ model på folkeskoleniveau.

Opfordring fra Statens Kunstråds Musikudvalg:

En udvidelse af Sankt Annæ-modellen, oprettelse af en tilsvarende vest for Storebælt samt en større geografisk dækning af MGK har høj prioritet hos Kunstrådets musikudvalg, og vi opfordrer ministeren til at finde midler til dette arbejde til gavn for de mange talenter, der i øjeblikket ikke får chancen for at bruge talentet til en musikuddannelse til trods for, at dansk musikliv har hårdt brug for dygtige musikere og musikpædagoger.

Forholdet mellem kvalificerede ansøgere og antallet af studiepladser har længe været skævt, og ministeren opfordres til at hæve den økonomiske ramme til MGK-kurserne, så fagligheden kan bevares og talentmassen udnyttes.

Som minimum skal bortfaldet af midlerne fra Musikpolitiske Initiativer på 3 mio. årligt kompenseres med et tilsvarende løft af finanslovsbevillingen til MGK-kurserne.

3. Udgivelsespulje for alle musikgenrer og alle lydformater

Statens Kunstråds Musikudvalg appellerer til at der oprettes en udgivelsespulje til støtte af indspilning, udgivelse, distribution og markedsføring af dansk musik indenfor alle musikgenrer. Dansk musik sprudler i disse år med en lovende talentmasse, der har stort eksportpotentiale. Samtidig udvikles og afprøves på udgivelsesområdet i disse år en række forskellige salgs- og formidlingsmodeller. Her har Danmark chancen for at fungere som laboratorium, og skaffe dansk musik et afgørende forspring. En udgivelsespulje på 8 mio. kr. årligt vil optimalt kunne understøtte det internationale potentiale, som udgivelsesområdet aktuelt har i Danmark.

En genrebred udgivelsespulje

Dansk musikliv sprudler i disse år indenfor alle musikalske genrer med en lovende talentmasse, der har stort eksportpotentiale. Men musiklivet er også under kraftig forandring og er midt i en omstillingsproces hvor teknologien skaber nye forbrugsmønstre og vigende salg af indspillet musik, hvilket kræver nye forretningsmodeller fra alle aktører i musikbranchen. Helt fra den enkelte musiker og komponist op til de største pladeselskaber.

Derfor er der brug for en opkvalificering på udgivelsesområdet blandt alle aktører i musiklivet. Det være sig udøvende kunstnere, komponister, managements samt plade- og distributionselskaber. Det bør ske ved oprettelse af en genrebred udgivelsespulje, som er rettet mod musikudgivelser på det højeste kunstneriske niveau.

Med udgangspunkt i erfaringerne fra den tidligere støtteordning for pladeproduktion, som var en del af musikhandlingsplanen Liv i Musikken 2006-8, er Statens Kunstråds Musikudvalg nået frem til følgende:

- Der er et stort behov for at understøtte og opkvalificere dansk musikliv på udgivelsesområdet blandt alle områdets aktører.
- Eksportpotentialet indenfor dansk musik findes i alle genrer, ikke kun indenfor pop- og rock udgivelser på store pladeselskaber. Derfor skal en ny pulje dække alle musikalske genrer og aktører indenfor udgivelsesområdet.
- Bredt set er musiklivet internationalt i et vadested med store forandringer indenfor de forskellige distributions- markedsførings- og udgivelsesplatforme. Med en målrettet indsats har Danmark en unik mulighed for at blive førende i udviklingen af nye forretningskoncepter på området.
- De store pladeselskabers rolle er svækket og som musikbranchen ser ud nu, er udgivelsen af kvalitetsmusik spredt ud over mange flere aktører end tidligere. Med en opkvalificering af alle disse aktører kan dansk musik opnå et forspring i en international sammenhæng. Den danske branche er særdeles omstillingsparat, og dens beskedne størrelse gør at en relativt beskedne indsats kan understøtte en hurtig og kurssættende udvikling.
- Musikudvalget forestiller sig en pulje på 8 millioner kroner om året. Den skal omfatte udgivelser i alle musikalske genrer og i alle lydformater.
- Den vil blive uddelt 2 gange årligt med beløb svarende til 20 uddelinger på 50.000 kr., 30 uddelinger 100.000 kr., og 20 uddelinger 200.000 kr. Udgivelser i alle musikalske genrer og i alle lydformater

4. Internationalt musikarbejde

Resumé

Statens Kunstråds Musikudvalg har i dialog med hele det danske musikliv gennemført et omfattende arbejde med at udvikle vision og strategier for det internationale arbejde på musikområdet. Først og fremmest har dette arbejde afdækket et behov for en samlet organisering af musikeksporten for alle musikkens genrer. Såvel musikudvalget som musikbranchen er indstillet på at investere i en sådan organisering. Med en ekstraordinær statslig bevilling til supplement af udvalgets og branchens satsning, vil en sådan organisering allerede fra 2010 kunne opnå den ønskede effekt i form af vækst i den internationale udbredelse af dansk musik og vækst i musikområdets eksportindtægter.

Statens Kunstråds Musikudvalg vurderer at den statslige ekstrabevilling bør være på 3,5 mio. kr. om året i tre år.

Vision for det internationale musikarbejde

Dansk musik opererer i en internationaliseret musikverden, hvor aktørerne bliver mere og mere udfordret af globaliseringens muligheder og konsekvenser. Med konferencen 'Dansk musik i verden – på vej' i november 2008 igangsatte Statens Kunstråds Musikudvalg en proces med det mål at finde frem til fælles omdrejningspunkter i det internationale musikarbejde, så det samlede danske musikliv kan professionalisere det internationale arbejde og få gavn af den opsamlede viden, erfaring og netværk. Konferencen og de efterfølgende møder har formuleret denne vision for det internationale arbejde:

'Dansk musik skal ud i verden for at fremme udviklingen af musikken i Danmark og internationalt'.

Strategiske indsatser i Statens Kunstråds Musikudvalgs handlingsplan

Musikudvalget vil følge op på visionen på følgende områder:

Import – eksport

Globalisering

Originalitet og kvalitet

Fødekæde

Prioritering – mere til færre

Volumen – flere penge

Dynamik i udveksling og formidling

Music Export Denmark for alle genrer

Efter konferencen har den danske musikbranche udarbejdet planer for en øget samling og organisering af den danske musikeksport i form af en organisering af musikeksporten for alle musikgenrer. I dag findes et Music Export Denmark for rock-pop, men Musikudvalget ser potentiale i og behov for at udbrede indsatsen til alle musikgenrer. Musikudvalget vil i første omgang selv investere midler til etablering af en organisering og dernæst arbejde for at få andre parter til at investere i denne organisering, fx musikkens genreorganisationer, pladebranchen og DR.

Musikudvalget er overbevist om, at yderligere statslige midler investeret her vil være en effektiv måde at fremme kulturudvekslingen på musikområdet.

Økonomi:

Musikudvalget forslår derfor, at der udover det statslige bidrag til det nuværende Music Export Denmark tilføjes yderligere **3,5 mio. kr. årligt** i de kommende tre år til en tværgående organisering af musikeksporten, et Music Export Denmark for alle musikgenrer.

Statens Kunstråds Musikudvalg	500.000 kr.
Genreorganisationerne og MXD	500.000 kr.
Pladebranchen, DR, KODA m.fl.	500.000 kr.
<u>Nyt statsligt bidrag fra 2010</u>	<u>3.500.000 kr.</u>

I alt pr. år 5.000.000 kr.

Aktiviteter for en samlet organisering vil være:

- Dialogpartner over for ministerier, offentlige og private fonde
- Koordination med erhvervsliv
- Koordination og synlighed omkring store begivenheder
- Tilskud til kunstnere og projekter
- Coaching af musikbranche og kunstnere i eksportstrategier
- Shared service-center (visum, arbejdstilladelser, skat i udlandet osv.)
- Deling af kvalificerede netværk
- Dokumentation og statistik